

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.009.02.2020

Marek Chabior
Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Ochrony Środowiska
Wały Chrobrego 4
70-502 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/045 Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i użytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie ¹ Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Chabior, Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Ochrony Środowiska ² , od 1 października 2020 r. Poprzednio, tj. w okresie od 20 października 2008 r. do 30 września 2020 r., funkcję Inspektora pełnił Andrzej Miluch.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Sprawowanie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi na rynek krajowy produkty i produkty w opakowaniach oraz gospodarujących odpadami poużytkowymi i odpadami opakowaniowymi.2. Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytarzanych odpadów komunalnych.3. Nadzór nad transgranicznym przemieszczaniem odpadów i przetwarzaniem na terytorium kraju przywożonych odpadów.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli ³ , z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Mirela Zając, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/99/2020 z 22 maja 2020 r. (akta kontroli str.1-3, 326-327)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Inspektor wykonywał zadania określone w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska ⁶ na podstawie opracowanych rocznych planów pracy. W latach 2016-2019, prawidłowo i rzetelnie przeprowadzono ujęte w planach pracy Inspektoratu kontrole podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie
---------------------	--

¹ Dalej: Inspektorat lub WIOŚ.

² Dalej: Inspektor.

³ Tj. do 14 października 2020 r.

⁴ Dz.U. z 2020 r. poz. 1200; dalej: ustawa o NIK.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz.U. z 2020 r. poz. 995, ze zm.; dalej: ustawa o Inspekcji.

przestrzegania przepisów o: recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, bateriach i akumulatorach oraz gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, Wojewódzki Inspektor wydawał zarządzenia pokontrolne i egzekwował ich wykonanie. Wywiązywał się również z obowiązku przeprowadzenia raz w roku kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Inspektor zaplanował i zrealizował również kontrole podmiotów prowadzących przetwarzanie odpadów komunalnych oraz zbierających odpady komunalne, a także podejmował stosowne działania w przypadku stwierdzonych naruszeń. Monitorował występowanie na terenie województwa zachodniopomorskiego pożarów i podejmował działania zapobiegawcze.

Realizował kontrole planowe i pozaplanowe podmiotów prowadzących odzysk lub unieszkodliwianie odpadów pochodzących z transgranicznego przemieszczania odpadów. Przedkładał, na wniosek Głównego Inspektora Ochrony Środowiska⁷, rzetelne informacje (nie zawsze z zachowaniem terminu) dotyczące spełniania wymogów ochrony środowiska przez podmioty zaangażowane w system transgranicznego przemieszczania odpadów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Nadzór nad podmiotami wprowadzającymi na rynek krajowy produkty i produkty w opakowaniach oraz gospodarującymi odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi

Opis stanu faktycznego

1.1. W WIOŚ sporządzane były plany kontroli. Inspektor wyjaśnił, że zasady działalności kontrolnej Inspekcji Ochrony Środowiska⁹ zostały zatwierdzone przez Głównego Inspektora i opisane w Informatycznym Systemie Kontroli¹⁰. System ten służy do gromadzenia danych o podmiotach/zakładach kontrolowanych przez Inspekcję, planach kontroli, przeprowadzanych kontrolach i podejmowanych działaniach pokontrolnych oraz generowaniu raportów na potrzeby sprawozdawcze. W Systemie Kontroli określono dwa typy kontroli, tj. planowe¹¹ oraz pozaplanowe¹², natomiast nie zostało zdefiniowane pojęcie „kontrole krzyżowe”.

(akta kontroli str. 15-17)

W latach 2016-2019 zaplanowano 138 kontroli u podmiotów gospodarujących odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi. Wykonano 129 kontroli (93,4% planu).

(akta kontroli str. 100 -104)

⁷ Dalej: Główny Inspektor.

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Dalej: Inspekcji.

¹⁰ Dalej: System Kontroli.

¹¹ Kontrola zakładu w terenie - oznacza kontrolę zakładu ujętego w planie kontroli, kontrola oparta o dokumentację - oznacza kontrolę opartą na analizie badań automonitoringowych.

¹² Kontrola zakładu w terenie - oznacza kontrolę zakładu nieujętego w planie kontroli (na wniosek, inwestycyjną, interwencyjną, inną), kontrola oparta o dokumentację - oznacza kontrolę dokumentacyjną z wyłączeniem badań automonitoringowych, kontrola w terenie bez ustalonego podmiotu.

Inspektor wyjaśnił: w latach 2016-2019 przyjęty na podstawie wytycznych GIOŚ normatyw liczby kontroli dla jednego inspektora wynosił 30. W kontrolowanym okresie faktyczny normatyw był przekraczany i wynosił odpowiednio: w 2016 r. 41,4, w 2017 r. 46,0, w 2018 r. 52,3 oraz w 2019 r. 30,2. Dotyczyło to zarówno kontroli planowych, jak i pozaplanowych (doraźnych). (...).

(akta kontroli str. 51-52)

Przedsiębiorców klasyfikowano do kategorii od I do V. Z kategoryzacją zakładów związana była częstotliwość ich kontroli, co miało bezpośredni wpływ na zawartość rocznego planu kontroli WIOŚ.

Inspektor wyjaśnił: zakłady kontrolowane przez WIOŚ w Szczecinie posiadają przypisaną określoną kategorię ryzyka. Z uwagi na wymogi prawne (krajowe oraz unijne) oraz inne polecenia wybrane instalacje muszą być kontrolowane co roku, niezależnie od wyniku analizy wielokryterialnej. Do takich zakładów zalicza się zakłady I kategorii, np: zakłady dużego ryzyka wystąpienia awarii (ZDR), zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego, zakłady przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, instalacje energetycznego spalania paliw stosujące ciężki olej opałowy, zakłady podlegające kontroli z zakresu transgranicznego przemieszczania odpadów w przypadku zezwolenia wstępnego na przywóz odpadów niebezpiecznych (jeżeli w roku poprzedzającym wykonanie planu nie funkcjonuje zezwolenie na przywóz odpadów do instalacji i nie toczy się postępowanie w sprawie jego wydania, wówczas można nie uwzględniać zakładu w planie kontroli), wielkoprzemysłowe fermy tuczu trzody chlewnej (...). W oparciu o dane zakładów zawarte w bazie, ISK w sposób zautomatyzowany generuje propozycje rocznego planu kontroli. W zaproponowanym planie kontroli ujmowane są wyłącznie zakłady spośród kategorii od I do IV (zakłada się, że zakłady z kategorii V nie muszą być uwzględniane w planowaniu kontroli). W zależności od specyficznych potrzeb można jednak w planie kontroli umieścić również zakłady z kategorii V. (...) podstawowym dokumentem z czynności kontrolnych, sporządzanym przez inspektora jest protokół kontroli. Protokół kontroli sporządzany jest w każdym przypadku kontroli przeprowadzonej w terenie, zarówno w przypadku ustalonego podmiotu, jak i w sytuacji, gdy podmiot nie został ustalony (tzw. kontrole bez ustalonego podmiotu).(...).

(akta kontroli str. 19-23)

Badanie pięciu losowo wybranych protokołów kontroli wykazało, że były one sporządzane w dniu zakończenia kontroli.

(akta kontroli str. 62)

W latach objętych kontrolą WIOŚ przeprowadził 73 kontrole doraźne (pozaplanowe) u podmiotów gospodarujących odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi.

(akta kontroli str. 101-104)

Badanie pięciu losowo wybranych kontroli doraźnych wykazało, że przyczyną ich podjęcia był m.in. wniosek Prezydenta Miasta Szczecin o przeprowadzenie kontroli w trybie art. 41a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹³, wniosek Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego¹⁴ w trybie art. 11 ust. 4 ustawy o odpadach o wydanie opinii przez WIOŚ w sprawie uznania za produkt uboczny trocin, zrzyn, klocek, wiórów, wniosek do WIOŚ o wydanie zaświadczenia na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności

¹³ Dz.U. z 2020 r. poz. 797, ze zm.; dalej ustawa o odpadach.

¹⁴ Dalej: Marszałek.

gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym¹⁵. W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowości m.in.: przedłożenie Marszałkowi rocznego sprawozdania o produktach opakowaniowych, opakowaniach i o gospodarowaniu opakowaniami za rok 2018 po upływie ustawowego terminu, prowadzenie działalności bez wymaganego wpisu do rejestru w zakresie wytwórcy odpadów, brak wpisu do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami opakowaniowymi.

(akta kontroli str. 60-61)

WIOŚ nie przeprowadzał kontroli krzyżowych w obszarze odpadów poużytkowych i odpadów opakowaniowych.

(akta kontroli str. 101-104)

Inspektor wyjaśnił: *przepisy ochrony środowiska, jak również wytyczne GIOŚ, w tym System Kontroli nie definiują kontroli krzyżowych. Niewątpliwie kontrole krzyżowe pomagają weryfikować ustalenia kontroli w danym zakładzie oraz rozszerzają zakres dokonywanych ustaleń dotyczących przestrzegania przepisów prawa i wymaganych norm. Z uwagi na częste przypadki takich sytuacji podczas kontroli interwencyjnych wymagana jest szybkość reakcji, która utrudnia współreagowanie innego organu, jeśli przepisy prawa nie wymagają takiego współdziałania w sposób bezpośredni. Biorąc pod uwagę jednak dużą ilość zadań wykonywanych przez IOŚ (ponad 300), z uwzględnieniem możliwości kadrowych Inspektoratu, stosowanie tego rodzaju procedury jest znacznie ograniczone.*

(akta kontroli str. 52-53)

1.2. W latach 2016-2019 łączna liczba kontroli podmiotów w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów przeprowadzonych przez WIOŚ w ramach kontroli planowych wyniosła 42, pozaplanowych (doraźnych) - sześć.

Liczba podmiotów działających w systemie gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji na terenie działania WIOŚ w okresie objętym kontrolą wyniosła 354¹⁶.

(akta kontroli str. 101)

Badanie pięciu losowo wybranych kontroli przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu wykazało, że w ramach kontroli sprawdzano wywiązywanie się przez przedsiębiorców z obowiązków m.in.: wydawania zaświadczeń o demontażu pojazdu, prowadzenia ewidencji zaświadczeń o demontażu pojazdu, osiągnięcia poziomu odzysku i recyklingu odpadów pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji, sporządzania rocznego sprawozdania.

Z protokołów kontroli nie wynikało, czy badano wywiązywanie się z obowiązku zapewnienia bezpiecznego dla środowiska i zdrowia ludzi przetwarzania pojazdów wycofanych z eksploatacji i powstających z nich odpadów, pobierania opłat za przyjęcie pojazdu do demontażu w przypadku gdy pojazd wycofany z eksploatacji nie był zarejestrowany na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, pojazd wycofany z eksploatacji był niekompletny lub zawierał odpady, które zostały do niego dodane, niszczenia/unieważnienia dowodu rejestracyjnego, karty pojazdu jeżeli była wydana oraz tablic rejestracyjnych, dokumentowania przekazywania pojazdów z punktów zbierania do stacji demontażu.

(akta kontroli str. 82-83)

¹⁵ Dz.U. z 2020 r. poz. 1545, ze zm.

¹⁶ Wg stanu na 31 grudnia 2019 r.

Inspektor wyjaśnił: *niepobranie opłaty za przyjęcie pojazdu do demontażu lub pobranie jej w wysokości zawyżonej nie jest sankcjonowane i z tego powodu nie było to przedmiotem kontroli. Nie sprawdzano też wywiązywania się z obowiązku unieważniania dokumentów pojazdów, gdyż do WIOŚ nie wpływały skargi w tym zakresie.*

(akta kontroli str. 53-54)

Analiza pięciu protokołów kontroli stacji demontażu wykazała, że kontrole nie obejmowały oględzin procesu demontażu. W trzech z pięciu protokołów kontroli brak było informacji, czy kontrola obejmowała oględziny miejsca magazynowania odpadów.

(akta kontroli str. 82-83)

Inspektor wyjaśnił: (...) *W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych każdorazowo przeprowadzane były oględziny całej stacji demontażu, w tym sektora magazynowania odpadów. Brak odnotowania tego faktu w protokołach kontroli należy odczytywać jako brak nieprawidłowości w tym zakresie, a nie jako nieprzeprowadzenie oględzin stacji demontażu.*

(akta kontroli str. 56-57)

Analiza czterech protokołów kontroli (wszystkie w latach 2016-2020) przeprowadzonych przez Inspektorat na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji¹⁷ (w ramach których sprawdzano spełnianie wymagań dla stacji demontażu przed wydaniem pozwolenia) wykazała, że wszystkie protokoły były sporządzone na wniosek Marszałka, były rzetelne, podpisane przez kontrolującego i kontrolowanego, zawierały m.in. wskazanie okresu objętego kontrolą oraz cel kontroli. Po przeprowadzeniu ww. kontroli zostały wydane postanowienia o pozytywnym spełnieniu wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska.

(akta kontroli str. 64)

Analiza dwóch protokołów kontroli (wszystkich) przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów wykazała, że w ramach kontroli sprawdzano wywiązywanie się przedsiębiorców z obowiązku przyjęcia pojazdu wycofanego z eksploatacji, wydania zaświadczeń o demontażu pojazdu, przekazania zebranych pojazdów wycofanych z eksploatacji do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu. W protokołach brak było informacji, czy badano wywiązywanie się przez przedsiębiorców z obowiązku zapewnienia bezpiecznego dla środowiska i zdrowia ludzi zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji; unieważnienia dokumentów i tablic rejestracyjnych przyjmowanego pojazdu oraz wydawania zaświadczeń o demontażu pojazdu.

(akta kontroli str. 83-84)

Inspektor wyjaśnił: *sprawdzone były wymagania wynikające z rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 12 października 2005 r. w sprawie wymagań dla punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji¹⁸. Spełnianie tych wymagań było jednoznaczne z zapewnieniem bezpiecznego dla środowiska i zdrowia ludzi zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji.*

(akta kontroli str. 55)

W jednym (z dwóch) ww. protokole nie zawarto informacji, czy kontrola obejmowała oględziny miejsca magazynowania.

(akta kontroli str. 83-84)

¹⁷ Dz.U. z 2019 r. poz. 1610, ze zm.; dalej: ustawa o recyklingu pojazdów.

¹⁸ Dz.U. Nr 214 poz. 1806, ze zm.

Inspektor wyjaśnił: (...) brak odnotowania faktu przeprowadzenia oględzin w protokole kontroli należy odczytywać jako brak nieprawidłowości w tym zakresie.

(akta kontroli str. 57)

Analiza dwóch protokołów kontroli punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji (wszystkie w latach 2016-2020) wykazała, że w każdym protokole zawarto ustalenia dotyczące spełniania przez punkt zbierania pojazdów minimalnych wymagań dla takich punktów określonych w przepisach (art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o recyklingu pojazdów). Kontrole te nie były przeprowadzane na wniosek jakiegokolwiek organu. W jednym protokole na podstawie przeprowadzonych oględzin terenu stwierdzono, że kontrolowany podmiot nie spełnia minimalnych wymagań dla punktu zbierania pojazdów. Skierowano wystąpienie do Prezydenta Miasta Szczecin. W drugim protokole stwierdzono, że kontrolowany podmiot spełnia wymagania dla punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji. Wydano zarządzenie pokontrolne.

(akta kontroli str. 63)

Analiza czterech (wszystkich przeprowadzonych) protokołów kontroli przedsiębiorców wprowadzających pojazdy wykazała, że w ramach kontroli inspektorzy WIOŚ badali wywiązywanie się tych przedsiębiorców z obowiązku zapewnienia sieci zbierania pojazdów, obliczenia i uiszczenia opłaty za brak sieci, sporządzenia rocznego sprawozdania, uzyskania wpisu do rejestru.

(akta kontroli str. 84-85)

Na terenie województwa zachodniopomorskiego nie działali przedsiębiorcy prowadzący strzępiarki.

(akta kontroli str. 85)

1.3. Liczba podmiotów działających w systemie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego¹⁹ w województwie zachodniopomorskim wyniosła 621²⁰.

W latach 2016-2019 liczba kontroli planowych przeprowadzonych przez WIOŚ w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o zużyтым sprzęcie wyniosła 22²¹, a pozaplanowych (doraźnych) 10.

(akta kontroli str. 102)

Podstawą przeprowadzania kontroli pozaplanowych były m.in. anonimowe informacje telefoniczne o nieprawidłowościach w punkcie zbierania odpadów, wniosek Prezydenta Miasta w trybie art. 41a ustawy o odpadach, wniosek GIOŚ. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. naruszenia zakazu umieszczania zużytego sprzętu łącznie z innymi odpadami, braku numeru rejestracyjnego na dokumentach sporządzanych w związku z wprowadzaniem do obrotu sprzętu, niewyposażenie miejsc magazynowania odpadów w zadaszenie zapobiegające oddziaływaniu czynników atmosferycznych.

(akta kontroli str. 69)

WIOŚ realizował obowiązek przeprowadzania, co najmniej raz w roku kontroli zakładów przetwarzania. Wśród stwierdzonych nieprawidłowości były m.in.: niewyposażenie zakładu przetwarzania w legalizowane urządzenie ważące do ustalania masy przyjętego zużytego sprzętu oraz masy odpadów powstałych ze zużytego sprzętu, umożliwiające wykonanie zbiorczego, elektronicznego wydruku wszystkich dokonywanych ważeń odrębnie dla zużytego sprzętu i odrębnie dla odpadów powstałych ze zużytego sprzętu, niewyposażenie zakładu przetwarzania

¹⁹ Dalej: zużyty sprzęt.

²⁰ Wg stanu na 31 grudnia 2019 r., w tym trzy zakłady przetwarzania.

²¹ Pięć kontroli: podmiotów wprowadzających sprzęt, 17 zakładów przetwarzania zużytego sprzętu.

w instalacje umożliwiające wyeliminowanie substancji zubożających warstwę ozonową lub fluorowanych gazów cieplarnianych o współczynniku globalnego ocieplenia (GWP) powyżej 15, w tym gazów znajdujących się w piankach i obiegach chłodniczych przez właściwe ich odzyskanie i odpowiednie ich oczyszczenie lub zniszczenie zgodnie z ustawą o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych, nieprzeprowadzenie rocznego audytu zewnętrznego w wymaganym terminie.

(akta kontroli str. 65, 70)

Analiza pięciu protokołów kontroli przedsiębiorców wprowadzających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny wykazała, że inspektorzy WIOŚ weryfikowali wywiązywanie się przez tych przedsiębiorców z obowiązku m.in.: prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych w stosunku do sprzętu, który został przez nich wprowadzony do obrotu, dołączania do sprzętu przeznaczonego do gospodarstw domowych informacji o zakazie umieszczania zużytego sprzętu łącznie z innymi odpadami, informowania o systemie zbierania, w tym zwrotu zużytego sprzętu, oznakowania sprzętu symbolem selektywnego zbierania, opracowania informacji dotyczącej ponownego użycia i przetwarzania zużytego sprzętu, osiągnięcia minimalnych rocznych poziomów zbierania zużytego sprzętu, umieszczenia numeru rejestracyjnego na dokumentach związanych z wprowadzeniem sprzętu do obrotu.

(akta kontroli str. 86-87)

Na terenie województwa zachodniopomorskiego nie działały organizacje odzysku zużytego sprzętu.

(akta kontroli str. 88)

Analiza pięciu protokołów kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu wykazała, że inspektorzy WIOŚ badali wywiązywanie się przez ww. zakłady z obowiązku m.in. prowadzenia rocznego audytu zewnętrznego, wydawania wprowadzającemu sprzęt zaświadczenia o zużyтым sprzęcie, sporządzenia rocznego sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami. W dokumentacji kontrolnej dostępna była informacja odnośnie możliwości przeróbczych danego zakładu.

(akta kontroli str. 89)

Kontrole nie obejmowały oględzin procesu przetwarzania. W trzech (z pięciu) protokołów brak było danych czy kontrola obejmowała oględziny miejsca magazynowania odpadów. W czterech (z pięciu) kontroli w dokumentacji kontrolnej nie było dostępnej informacji odnośnie ilości przerobionego sprzętu przez zakład w ciągu roku.

(akta kontroli str. 89)

Inspektor wyjaśnił: w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych każdorazowo przeprowadzane były oględziny zakładów przetwarzania zużytego sprzętu. Brak odnotowania tego faktu w protokołach kontroli należy odczytywać, jako brak nieprawidłowości w tym zakresie, a nie jako brak przeprowadzania oględzin. (...) Masę przetworzonego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w ciągu roku zawierają takie dokumenty jak: karta ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, sprawozdanie o przetworzonym zużyтым sprzęcie przekazywane raz w roku do GIOŚ oraz wydawane stosowne decyzje administracyjne. Kontrola zakładu przetwarzania polega między innymi na porównaniu danych zawartych w tych dokumentach. W przypadku, kiedy nie są stwierdzane nieprawidłowości w zakresie masy i rodzajów przetworzonych odpadów w protokole kontroli nie umieszcza się tych informacji. (...).

(akta kontroli str. 57)

W sprawie dostępności informacji odnośnie możliwości przeróbczych danego zakładu oraz tego ile przerobił sprzętu dany zakład w ciągu roku Inspektor wyjaśnił: *możliwości przetwarzania danego zakładu zużytego sprzętu określają poszczególne decyzje administracyjne zezwalające na przetwarzanie zużytego sprzętu. Podczas kontroli prowadzona jest weryfikacja między innymi czy zakład przetwarzania nie przekroczył możliwości przerobowych określonych w decyzjach administracyjnych. (...) . W okresie 2016-2020 żaden z zakładów przetwarzania nie przekroczył mocy przerobowych instalacji oraz ilości i rodzajów odpadów przeznaczonych do przetwarzania określonych w decyzjach. (...) Ilość przetworzonego w ciągu roku zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w danym zakładzie przetwarzania weryfikowana była każdorazowo podczas kontroli na podstawie karty ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz kart przekazania odpadu. W przypadku braku nieprawidłowości w ich prowadzeniu karty te nie były załączane do protokołu kontroli.*

(akta kontroli str. 67)

Na terenie województwa zachodniopomorskiego nie działały podmioty prowadzące recykling i inne niż recykling procesy odzysku zużytego sprzętu.

(akta kontroli str. 89)

1.4. Liczba podmiotów działających w systemie gospodarowania bateriami i akumulatorami na terenie działania WIOŚ na terenie województwa zachodniopomorskiego wyniosła 2 205²².

Liczba zrealizowanych w latach 2016-2019 kontroli planowych wyniosła 69, pozaplanowych 44.

(akta kontroli str. 103)

Podstawą przeprowadzenia kontroli pozaplanowych były m.in. wniosek Prezydenta Miasta w trybie art. 41a ustawy o odpadach i zgłoszenie dotyczące nielegalnego składowania odpadów. Stwierdzone nieprawidłowości to m.in.: niezłożenie do GIOŚ wniosku o wpis do rejestru wprowadzających baterie i akumulatory, nierealizowanie obowiązku zorganizowania i sfinansowania zbierania, przetwarzania, recyklingu i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów oraz właściwego gospodarowania zużytymi bateriami i akumulatorami, niezamieszczenie numeru rejestrowego na dokumentach związanych z obrotem bateriami, nieosiągnięcie poziomów zbierania.

(akta kontroli str. 71-72)

Analiza pięciu protokołów kontroli przedsiębiorców wprowadzających baterie i akumulatory wykazała, że inspektorzy WIOŚ w ramach kontroli badali wywiązywanie się przez ww. przedsiębiorców z obowiązku m.in.: prowadzenia ewidencji obejmującej informacje o rodzaju i masie wprowadzonych do obrotu baterii i akumulatorów, sporządzania sprawozdań, zawarcia umowy z prowadzącym zakład przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, finansowania publicznych kampanii edukacyjnych. Kontrole nie obejmowały badania wywiązania się z obowiązku: oznakowania baterii lub akumulatorów wprowadzanych do obrotu, odebrania zużytych baterii lub akumulatorów od użytkownika końcowego.

(akta kontroli str. 91-92)

Inspektor wyjaśnił: (...). *W trakcie prowadzonych kontroli wprowadzających pojazdy, którzy byli jednocześnie wprowadzającymi akumulatory samochodowe będące na wyposażeniu tych pojazdów nie stwierdzono przypadku, kiedy użytkownik końcowy*

²² Wg stanu na 31 grudnia 2019 r.; na ten dzień nie funkcjonowały zakłady przetwarzania.

zgłosił potrzebę odbioru akumulatora samochodowego, który był na wyposażeniu zakupionego pojazdu (...).

(akta kontroli str. 55-56)

Analiza trzech protokołów kontroli (wszystkich przeprowadzonych) zakładów przetwarzania zużytych baterii lub akumulatorów wykazała, że w ich ramach inspektorzy WIOŚ sprawdzali wywiązywanie się przez ww. zakłady z obowiązku sporządzania sprawozdania, przechowywania ewidencji oraz zaświadczeń o przetworzonych bateriach lub zużytych akumulatorach. Nie sprawdzano wywiązywanie się przez zakłady z obowiązku przetwarzania i recyklingu zużytych baterii lub zużytych akumulatorów oraz powstających z nich odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska i zdrowia ludzi. W dokumentacji kontrolnej dostępna była informacja odnośnie możliwości przerobczych danego zakładu oraz informacja odnośnie ilości przerobionego sprzętu przez zakład w ciągu roku. Brak było danych, czy kontrola obejmowała oględziny miejsca magazynowania odpadów.

(akta kontroli str. 93-94)

Inspektor wyjaśnił: (...) proces przetwarzania polegał na przygotowaniu zużytych baterii i zużytych akumulatorów do recyklingu i unieszkodliwiania przez sortowanie zużytych baterii i zużytych akumulatorów na poszczególne rodzaje, ułatwiające ich przetwarzanie (...). Czynności sortowania prowadzone były zgodnie z posiadaną decyzją. (...). W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych każdorazowo przeprowadzane były oględziny miejsca magazynowania odpadów. Brak odnotowania tego faktu w protokołach kontroli należy odczytywać jako brak nieprawidłowości w tym zakresie.

(akta kontroli str. 56, 58)

W WIOŚ dostępna była informacja odnośnie możliwości przerobczych danego zakładu przetwarzania oraz tego ile przerobił sprzętu dany zakład w ciągu roku.

(akta kontroli str. 68)

Analiza trzech protokołów kontroli (wszystkich przeprowadzonych) przedsiębiorców zbierających zużyte baterie i akumulatory wykazała, że inspektorzy WIOŚ weryfikowali wywiązywanie się przez nich m.in. z obowiązku przekazania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów prowadzącemu zakład przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, przekazania zużytych baterii kwasowo-ołowiowych lub zużytych akumulatorów kwasowo-ołowiowych prowadzącemu zakład przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, prowadzenia ewidencji obejmującej informacje o masie zebranych zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych. Kontrole obejmowały oględziny miejsca magazynowania odpadów.

(akta kontroli str. 95-96)

1.5. Liczba podmiotów działających w systemie gospodarki opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi na terenie działania WIOŚ na terenie województwa zachodniopomorskiego wyniosła 1 810²³.

Liczba zrealizowanych w latach 2016-2019 kontroli planowych wyniosła 11, a pozaplanowych 13.

(akta kontroli str. 104)

Podstawą przeprowadzenia kontroli pozaplanowych²⁴ były głównie wnioski Marszałka z uwagi na zgłoszenie o uznanie odpadów za produkt uboczny. Stwierdzono m.in. następujące nieprawidłowości: niezapewnienie odzysku, w tym

²³ Wg stanu na 31 grudnia 2019 r.

²⁴ Badanie 10 losowo wybranych kontroli pozaplanowych.

recyklingu odpadów opakowaniowych takiego samego rodzaju jak odpady opakowaniowe powstałe z tego samego rodzaju opakowań jak opakowania, w których wprowadzone zostały produkty, nieprowadzenie publicznych kampanii edukacyjnych ani samodzielnie ani za pośrednictwem organizacji odzysku opakowań, niewniesienie opłaty produktowej za nieosiągnięcie wymaganego poziomu odzysku i recyklingu dla wszystkich opakowań, niezłożenie Marszałkowi zawiadomienia o wewnątrzspółnotowym nabyciu produktów w opakowaniach.

(akta kontroli str. 74-75)

Analiza pięciu protokołów kontroli przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach wykazała, że inspektorzy WIOŚ w ramach kontroli badali wywiązywanie się przez ww. przedsiębiorców z obowiązku m.in.: zapewnienia odzysku, w tym recyklingu odpadów opakowaniowych takiego samego rodzaju jak odpady opakowaniowe powstałe z tego samego rodzaju opakowań jak opakowania, w których wprowadził produkty, prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych, osiągania docelowego poziomu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych, prowadzenia ewidencji obejmującej informacje o masie opakowań, w których wprowadził do obrotu produkty w danym roku kalendarzowym, sporządzania rocznego sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi.

(akta kontroli str. 97-98)

WIOŚ nie przeprowadził kontroli (zakładu w terenie) przedsiębiorcy prowadzącego recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych²⁵.

(akta kontroli str. 98)

Analiza jednej (wszystkie przeprowadzone) kontroli organizacji odzysku opakowań wykazała, że w jej ramach inspektorzy WIOŚ zbadali wywiązywanie się przez ww. organizację z obowiązku zapewnienia odzysku, w tym recyklingu odpadów opakowaniowych takiego samego rodzaju jak odpady opakowaniowe powstałe z tego samego rodzaju opakowań jak opakowania, w których wprowadził produkty, przeznaczania w danym roku kalendarzowym na publiczne kampanie edukacyjne co najmniej 5% przychodów uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym, dokumentowania przeznaczenia przychodów na publiczne kampanie edukacyjne.

(akta kontroli str. 99)

1.6. Inspektor wyjaśnił, że zakres współpracy WIOŚ z innymi organami administracji publicznej był bardzo szeroki. (...) *W praktyce współpraca z innymi organami administracji publicznej obejmowała głównie wzajemne przekazywanie informacji o ustaleniach kontroli, w tym dotyczących kompetencji organu, któremu dana informacja jest przekazywana. Przekazywanie spraw do innych organów (np. dotyczących podań, bądź wniosków o interwencję), a także ich przyjmowanie, następowało także w trybach określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego. (...).*

(akta kontroli str. 34-35, 75)

1.7. W sprawie dokonywania analiz i ocen przestrzegania przepisów w zakresie odpadów użytkowych i odpadów opakowaniowych, monitorowania strumienia odpadów użytkowych i odpadów opakowaniowych oraz podejmowania działań w celu poprawy stanu gospodarki odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi oraz ograniczenia "szarej strefy", Inspektor wyjaśnił: *co do zasady, dokonywanie analiz i ocen przestrzegania przepisów, w tym w zakresie odpadów*

²⁵ Na terenie województwa zachodniopomorskiego występował jeden taki podmiot; WIOŚ przeprowadził w tym podmiocie jedną kontrolę dokumentacyjną.

poużytkowych, odbywa się w ramach prowadzonych czynności kontrolnych. Dodatkowo tego typu analiza i ocena jest dokonywana w ramach sprawozdań, raportów lub informacji przekazywanych do GIOŚ, zgodnie z wytycznymi bądź wnioskami GIOŚ o takie informacje. Szczególnym przypadkiem analiz i ocen są sprawozdania z realizacji ogólnopolskich cykli kontrolnych, zgodnie z wcześniej przesłanymi przez GIOŚ wytycznymi. (...).

(akta kontroli str. 35 - 37)

1.8. W latach 2016 – 2019 wpłynęło do WIOŚ łącznie 45 skarg dotyczących odpadów poużytkowych i opakowaniowych. Wszystkie zostały załatwione, w 38 przypadkach przeprowadzono kontrolę, w pozostałych sprawach przekazano je do administracji samorządowej lub udzielono odpowiedzi bez przeprowadzenia kontroli. Nie było przypadku, że podjęto interwencję w terminie dłuższym niż dwa miesiące²⁶.

(akta kontroli str. 38-42, 76)

1.9. Działania podejmowane w kontrolowanych przez WIOŚ obszarach były terminowo i szczegółowo przedstawiane GIOŚ w corocznych informacjach (sprawozdaniach) o zrealizowanych zadaniach. Zawarte były w nich informacje o przeprowadzonych kontrolach (w tym dotyczących baterii i akumulatorów oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego), stwierdzonych naruszeniach oraz podejmowanych działaniach kontrolnych.

(akta kontroli str. 78)

1.10. Badanie czterech sprawozdań z przeprowadzonych audytów²⁷ oraz notatek służbowych pracowników WIOŚ z analizy tych sprawozdań wykazało, że w ramach analizy weryfikowano terminowość przeprowadzenia audytu oraz terminowość złożenia sprawozdania do WIOŚ. Nie weryfikowano: spełniania przez audytorów wymogów określonych w art. 67 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym²⁸ oraz art. 47 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi²⁹, zgodności zakresu audytu z wymogami art. 68 ustawy o zużytym sprzęcie oraz art. 48 ustawy o opakowaniach, informacji zawartych w otrzymanych sprawozdaniach.

(akta kontroli str. 79)

W sprawie analizowania i weryfikowania informacji zawartych w przekazywanych przez organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz organizacje odzysku opakowań, kopiach sprawozdań z przeprowadzonych audytów, Inspektor wyjaśnił, że weryfikacja obowiązku przeprowadzenia audytu następowała w toku czynności kontrolnych.

(akta kontroli str. 43)

W sprawie weryfikowania spełniania przez audytora wymogów określonych w art. 67 ustawy o zużytym sprzęcie oraz art. 47 ustawy o opakowaniach oraz zgodność zakresu audytu z wymaganiami art. 68 ustawy o zużytym sprzęcie oraz art. 48 ustawy o opakowaniach, Inspektor wyjaśnił: (...) *W kontrolowanych sprawach WIOŚ w Szczecinie nie stwierdził niezgodności w weryfikowanych informacjach (...).*

(akta kontroli str. 43, 47-48)

W latach objętych kontrolą w trzech przypadkach stwierdzono naruszenie art. 66 ustawy o zużytym sprzęcie polegające na nieprzeprowadzeniu rocznego audytu zewnętrznego zakładu przetwarzania zużytego sprzętu (dwa przypadki dotyczyły

²⁶ Badanie na próbie 10 skarg.

²⁷ Organizacji odzysku opakowań, organizacji odzysku zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, dwóch zakładów przetwarzania.

²⁸ Dz.U. z 2019 r. poz. 1895, ze zm.; dalej ustawa o zużytym sprzęcie.

²⁹ Dz.U. z 2020 r. poz. 1114, ze zm.; dalej ustawa o opakowaniach.

2018 r., jeden przypadek 2019 r.). Wymierzone zostały administracyjne kary pieniężne.

Inspektor wyjaśnił: *każdorazowemu sprawdzeniu podlegały audyty pod względem akredytowanego weryfikatora środowiskowego w zakresie ustalenia numeru akredytacji poprzez Polskie Centrum Akredytacji.*

(akta kontroli str. 48)

1.11. WIOŚ monitorował realizację zaleceń pokontrolnych³⁰.

(akta kontroli str. 80-81)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Inspektor prawidłowo przeprowadzał ujęte w planach pracy Inspektoratu kontrole podmiotów gospodarujących odpadami poużytkowymi oraz odpadami opakowaniowymi i w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydawał decyzje pokontrolne lub zarządzenia pokontrolne i egzekwował ich wykonanie. Inspektor prawidłowo reagował na wpływające skargi dotyczące odpadów poużytkowych i opakowaniowych.

OBSZAR

2. Odbiór i zagospodarowanie wytwarzanych odpadów komunalnych

Opis stanu
faktycznego

2.1. Kontrole w WIOŚ były realizowane na podstawie planów kontroli (długoterminowych, rocznych, kwartalnych), nie tworzone harmonogramów kontroli.

(akta kontroli str. 119)

W latach objętych kontrolą zaplanowano i zrealizowano u prowadzących instalacje przetwarzające odpady komunalne 24 kontrole planowe³¹ oraz 33 pozaplanowe³², a u podmiotów odbierających odpady komunalne dwie planowe³³ i trzy pozaplanowe³⁴.

(akta kontroli str. 114)

W sprawie prowadzenia kontroli u podmiotów odbierających odpady komunalne z terenu gminy, Inspektor wyjaśnił: *(...) podczas kontroli gmin, w ramach ogólnopolskich cykli kontrolnych przestrzegania przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach³⁵ sprawdzano między innymi obowiązek prowadzenia kontroli podmiotów odbierających odpady komunalne z terenu gminy, wpisanych do rejestru działalności regulowanej oraz nakładania kar pieniężnych na podmiot odbierający odpady komunalne w trybie art. 9x powyższej ustawy. Niekiedy (sporadycznie) zakres kontroli obejmował również zagadnienia związane z odbieraniem odpadów komunalnych, jeśli kontrolowany podmiot jest wpisany do ewidencji działalności regulowanej w danej gminie (...).*

(akta kontroli str. 113)

³⁰ Badanie, losowo wybranych, pięciu wydanych przez WIOŚ decyzji pokontrolnych/ zarządzeń pokontrolnych.

³¹ Osiem w 2016 r., sześć w 2019 r. siedem w 2018 r., dwie w 2019 r., jedna w 2020 r.

³² Pięć w 2016 r., dziewięć w 2017 r., siedem w 2018 r., dziesięć w 2019 r., dwie w 2020 r.

³³ Dwie kontrole przeprowadzono w 2017 r., w tym jeden podmiot odbierający odpady komunalne został skontrolowany w ramach kontroli planowych instalacji przetwarzania odpadów.

³⁴ Dwie kontrole przeprowadzono w 2016 r. (w tym jeden podmiot odbierający odpady komunalne został skontrolowany w ramach kontroli pozaplanowej instalacji przetwarzania odpadów), jedna kontrola została przeprowadzona w 2018 r.

³⁵ Dz.U. z 2020 r. poz. 1439, ze zm.; dalej ustawa o utrzymaniu porządku.

Zakłady przetwarzające odpady komunalne, wymagające pozwolenia zintegrowanego zostały przypisane do kategorii II. Pozostałe zakłady i instalacje były kwalifikowane do pozostałych kategorii III-V.

Inspektor wyjaśnił, że do zakładów II kategorii kwalifikowane były zakłady: zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR), zakłady podlegające rozporządzeniu nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie PRTR, instalacje IPPC stwarzające największe zagrożenie, podlegające pod Dyrektywę IED z uwagi na ustawowy wymóg kontroli, co najmniej raz na trzy lata chyba, że wynik analizy ryzyka wykazał konieczność przeprowadzenia kontroli z większą częstotliwością.

(akta kontroli str. 125)

W sprawie sporządzania protokołów pokontrolnych Inspektor wyjaśnił: zgodnie z ISK (zatwierdzonym przez GIOŚ), podstawowym dokumentem z czynności kontrolnych, sporządzanym przez inspektora jest protokół kontroli. Protokół kontroli sporządzany jest w każdym przypadku kontroli przeprowadzonej w terenie, zarówno w przypadku ustalonego podmiotu, jak i w sytuacji, gdy podmiot nie został ustalony (tzw. kontrole bez ustalonego podmiotu). (...).

(akta kontroli str. 126)

W sprawie przeprowadzania kontroli sprawdzających Inspektor wyjaśnił: (...) Stałym elementem podczas każdej kolejnej kontroli podmiotu korzystającego ze środowiska, jest sprawdzanie realizacji i ewentualna weryfikacja informacji kontrolowanego o zakresie realizacji zarządzenia pokontrolnego. (...).

(akta kontroli str. 131)

Łącznie w zakresie przetwarzania, zbierania i odbioru odpadów komunalnych, w okresie objętym kontrolą, inspektorzy WIOŚ w Szczecinie przeprowadzili 36 kontroli pozaplanowych z wyjazdem w teren.

(akta kontroli str. 127)

Inspektor wyjaśnił: kontrole były podejmowane na wniosek skarżącego (kontrole interwencyjne) lub innego organu w związku ze zmianą decyzji lub wydaniem zezwolenia w zakresie gospodarki odpadami. W przypadku stwierdzenia naruszeń podejmowano stosowne działania pokontrolne. Najczęściej jako tego rodzaju działania kierowano do kierownika kontrolowanego zakładu zarządzenie pokontrolne wskazując termin przekazania informacji zwrotnej co do zakresu wykonania zarządzenia. O naruszeniach stwierdzonych podczas kontroli informowano także właściwy organ ochrony środowiska, w celu podjęcia stosownych działań zgodnie z kompetencjami tego organu. W przypadku stwierdzenia naruszenia skutkującego koniecznością wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej, podejmowano decyzję o wszczęciu postępowania administracyjnego. (...).

(akta kontroli str. 127 - 128)

Weryfikacja dokumentacji pięciu losowo wybranych kontroli doraźnych przetwarzających odpady komunalne wykazała, że podstawą ich podjęcia były m.in.: wniosek osoby fizycznej dotyczący nieprawidłowości w zakresie gospodarki ściekowej oraz gospodarowania odpadami na terenie Zakładu Gospodarki Odpadami, wniosek Burmistrza o przeprowadzenie kontroli Regionalnego Zakładu Odzysku Odpadów z uwagi na powstałe na terenie składowiska odpadów rozlewisko, wniosek Burmistrza o przeprowadzenie kontroli w związku z duszącymi odorami jakie imitował Regionalny Zakład Odzysku Odpadów. Stwierdzono m.in. następujące nieprawidłowości: magazynowanie odpadów w przyzmacach, tj. niezgodnie z pozwoleniem zintegrowanym, nieprzeprowadzenie monitoringu składowiska w zakresie pomiaru objętości wód odciekowych, nieprzeprowadzenie testów zgodności w 2016

r. dla odpadów o kodzie 190599 poddanych składowaniu na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

(akta kontroli str. 154)

W okresie objętym kontrolą wpłynęło 32 skargi i wnioski dotyczące odbierania odpadów komunalnych z terenu nieruchomości i przetwarzania odpadów komunalnych w instalacjach. W 16 przypadkach wszczęto kontrolę, w ośmiu – udzielono odpowiedzi bez przeprowadzenia kontroli, w siedmiu – przekazano sprawę wg właściwości innemu podmiotowi, jedna sprawa była w toku. Zgłoszone nieprawidłowości będące przedmiotem kontroli to m.in.: pożar na instalacji MBP, nadmierna ilość odpadów na terenie składowiska odpadów, pożar na składowisku odpadów, promieniowanie odpadów komunalnych, nielegalne składowanie odpadów na terenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, odory ze składowiska odpadów, nieprawidłowe prowadzenie odzysku odpadów zielonych, nieprawidłowości w eksploatacji składowiska odpadów, zbieranie odpadów komunalnych bez zezwolenia na zbieranie odpadów, nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania składowiska odpadów.

(akta kontroli str. 155-156)

W sprawie liczby podmiotów w województwie prowadzących odbieranie odpadów komunalnych Inspektor wyjaśnił: *informacje dotyczące ilości podmiotów prowadzących odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w danym roku kalendarzowym na terenie województwa zachodniopomorskiego są dostępne na stronach internetowych gmin (...). WIOŚ w Szczecinie podczas kontroli gmin, w ramach ogólnopolskich cykli kontrolnych przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, sprawdza między innymi działalność gminy w zakresie prowadzenia rejestru działalności regulowanej oraz weryfikacji sprawozdań przekazywanych przez podmioty odbierające odpady komunalne oraz nakładania kar pieniężnych w trybie art. 9x powyższej ustawy. (...).* *w latach 2012-2019 regionalne instalacje przetwarzania odpadów (tzw. RIPOK, od 6 września 2019 r.: instalacje komunalne) w poszczególnych regionach gospodarki odpadami określone zostały w uchwale Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego. Obecnie w województwie zachodniopomorskim funkcjonuje 12 instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów oraz siedem składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (...).*

(akta kontroli str. 120-121)

2.2. Badanie 25 protokołów kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ u odbierających i u prowadzących punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych³⁶ wykazało, że:

a) u odbierających odpady komunalne:

- przedmiotem kontroli było m.in.: odbieranie odpadów komunalnych z obszaru Związku Gmin, od właścicieli nieruchomości, instalacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, instalacja mechaniczno-biologiczna przetwarzania odpadów komunalnych, kompostownia odpadów zielonych,
- ustaleniami kontroli były m.in.: magazynowanie odpadów zielonych niezgodnie z zezwoleniem, niezapewnienie odpowiedniego usytuowania bazy magazynowo-transportowej, niezabezpieczenie przed oddziaływaniem warunków atmosferycznych miejsc magazynowania selektywnie zbieranych odpadów komunalnych, niewprowadzenie do Krajowej bazy rocznego raportu o emisjach gazów cieplarnianych i innych substancji za 2016 r.,

³⁶ Pięć kontroli (wszystkie przeprowadzone) u odbierających odpady komunalne oraz 20 kontroli w punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 200301 w instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania,

- w jednej na pięć kontroli weryfikowano spełnienie wymagań dla odbioru odpadów określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości³⁷, w pozostałych czterech kontrolach nie weryfikowano powyższego,
- we wszystkich pięciu kontrolach weryfikowano sposób postępowania z odebranymi odpadami,
- we wszystkich pięciu kontrolach weryfikowano, czy odpady były przekazywane zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami do uprawnionych podmiotów,
- w jednej kontroli stwierdzono różnice w masie odbieranych i przekazywanych odpadów, w pozostałych czterech takich różnic nie stwierdzono,
- w żadnej kontroli nie pobrano próbek odpadów do badania; Inspektor wyjaśnił, że nie stwierdzono realnego zagrożenia życia i zdrowia ludzkiego oraz środowiska, co uzasadniałoby pobranie próbek,
- w każdej kontroli przeprowadzono oględziny nie ograniczając się wyłącznie do badania dokumentów,

b) w punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych:

- przedmiotem kontroli były m.in.: sprawdzenie przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska, kontrola przestrzegania przepisów ustawy o odpadach, kontrola w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- ustaleniami kontroli były m.in.: zbieranie odpadów wielkogabarytowych na nieutwardzonym placu magazynowym, prowadzenie ewidencji odpadów niezgodnie ze stanem faktycznym, niesporządzenie i nieprzekazanie Marszałkowi zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów, magazynowanie odpadów niezgodnie z decyzją,
- w 13 na 20 kontroli badano, czy odpady były przekazywane zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami do uprawnionych podmiotów, w siedmiu kontrolach protokół kontroli nie zawierał adnotacji o badaniu powyższego; Inspektor wyjaśnił, że ciężar nadzorowania prawidłowości z dalszym postępowaniem z odpadami komunalnymi spoczywa na gminie,
- w trzech protokołach kontroli stwierdzono w dokumentach ewidencji odpadów różnice w masie odbieranych i przekazywanych odpadów, w pozostałych 17 nie stwierdzono takich różnic,
- we wszystkich 20 kontrolach sprawdzono: sposób postępowania z odpadami; czy zbierane odpady nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia ludzi i środowiska; czy sposób zbierania odpadów pozwalał na przekazanie ich do procesów odzysku, w tym recyklingu,
- w żadnej z 20 kontroli nie pobrano próbek odpadów do badania,
- w każdej kontroli przeprowadzono oględziny.

(akta kontroli str. 157-178, 308-309)

W sprawie przeprowadzania kontroli sprawdzających Inspektor wyjaśnił: (...).
W przypadkach, gdy istnieje potrzeba przeprowadzenia weryfikacji przestrzegania

³⁷ Dz.U. z 2013 r. poz. 122.

przepisów ochrony środowiska przez podmiot wcześniej kontrolowany, rozważane jest ujęcie danego zakładu w kolejnym planie rocznym. (...).

(akta kontroli str. 131-132)

2.3. W okresie objętym kontrolą została wydana przez Inspektora jedna decyzja w trybie art. 365 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska³⁸ wstrzymująca działalność podmiotu gospodarującego odpadami komunalnymi. Decyzją nr 441/2018 z dnia 21 listopada 2018 r. zostało wstrzymane z dniem 31 stycznia 2019 r. użytkowanie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Leśno Górne 12, gmina Police. Powodem wstrzymania eksploatacji wyżej wymienionej instalacji był brak wymaganego pozwolenia zintegrowanego. Decyzja stała się ostateczna z dniem 6 grudnia 2018 r.

(akta kontroli str. 133)

W okresie 2016-2020 nie wystąpiły przypadki zawieszenia postępowań w sprawie wstrzymania działalności, określające termin usunięcia naruszeń. Nie stwierdzono w wyniku prowadzonych kontroli wystarczających przesłanek do wszczęcia postępowania w trybie art. 32 ust. 1 ustawy o odpadach. Nie wystąpiły przypadki wznowienia przez posiadacza odpadów działalności w zakresie przetwarzania odpadów komunalnych, po wcześniejszym jej wstrzymaniu.

(akta kontroli str. 134)

2.4. W latach 2016-2020 Inspektorat otrzymał od Marszałka 25 wniosków³⁹ o przeprowadzenie kontroli podmiotów gospodarujących odpadami komunalnymi. WIOŚ przeprowadził 16 kontroli⁴⁰. W 14 z 16 przeprowadzonych kontrolach, udział brał przedstawiciel Marszałka. W dwóch pozostałych przypadkach po zakończeniu kontroli, WIOŚ informował pisemnie Marszałka o ich ustaleniach⁴¹. Średni termin wszczęcia kontroli przez WIOŚ od otrzymania wniosku Marszałka wynosił 51 dni. W trzech przypadkach wszczęcie kontroli nastąpiło w okresie dłuższym niż 100 dni od wpływu wniosku Marszałka o przeprowadzenie kontroli (133 dni, 169 dni, 138 dni⁴²).

(akta kontroli str. 135-137, 179-181)

W sprawie ww. terminów Inspektor wyjaśnił: (...) Inspekcja ma do wykonania ponad 330 zadań. Wykonywanie kontroli to nie jedyne zadanie IOŚ. Bardzo dużo czasu pochłania sporządzanie raportów, zestawień, sprawozdań, opinii, informacji, prowadzenie działań pokontrolnych (...).

(akta kontroli str. 310-311)

W przypadku pięciu kontroli stwierdzono nieprawidłowości, m.in.: przekazanie wyników monitoringu składowiska za 2015 r. po upływie terminu, magazynowanie odpadów zielonych niezgodnie z zezwoleniem, przetwarzanie odpadów o kodzie 191212 bez wymaganego uregulowania formalnoprawnego, niewykonywanie analiz jakości pobieranej wody podziemnej we wskaźnikach określonych w pozwoleniu wodnoprawnym, transport odpadów bez wymaganego zezwolenia, nieprowadzenie ewidencji odpadów, magazynowanie odpadów na nieutwardzonym terenie w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym.

(akta kontroli str. 180-181)

³⁸ Dz.U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.; dalej: Prawo ochrony środowiska.

³⁹ W 2016 r. pięć, w 2017 r. trzy, w 2018 r. jeden, w 2019 r. cztery, w 2020 r. 12. Wnioski obejmowały m.in. zakres przepisów art. 41a oraz art. 146 ust. 5 ustawy o odpadach.

⁴⁰ Pozostałe kontrole z 25 wnioskowanych mają zostać przeprowadzone w 2020 r. i dotyczą wniosków Marszałka z 2020 r.

⁴¹ W jednym przypadku w terminie krótszym niż miesiąc od rozpoczęcia kontroli, w drugim przypadku w terminie krótszym niż dwa miesiące od rozpoczęcia kontroli (wniosek Marszałka był uzupełniany po rozpoczęciu kontroli).

⁴² Kontrole: WIOŚ-Sz 276/2019, WIOŚ-Sz 88/2020, WIOŚ-Sz 60/2020.

Marszałek nie zawiadamił Inspektora o stwierdzonych naruszeniach przepisów ustawy o utrzymaniu porządku. Inspektor wyjaśnił, że gminy corocznie zobowiązane są i wywiązują się z obowiązku przedłożenia stosownych sprawozdań z gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gmin, zarówno do Marszałka, jak i WIOŚ.

(akta kontroli str. 137)

2.5. W latach objętych kontrolą Inspektor w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów przez prowadzących przetwarzanie odpadów komunalnych wymierzył siedem kar administracyjnych pięciu podmiotom, łącznie na kwotę 94.390 zł⁴³. Dwie kary wymierzono na podstawie art. 9za pkt 1 ustawy o utrzymaniu porządku⁴⁴, cztery kary na podstawie art. 194 ust. 1 pkt 4 ustawy o odpadach⁴⁵, jedną karę na podstawie art. 194 ust. 1 pkt 5 ustawy o odpadach⁴⁶. Ukarane podmioty prowadziły instalację przetwarzania odpadów komunalnych, punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, a także odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. W jednym przypadku kara dotyczyła podmiotu prowadzącego rekultywację zamkniętego składowiska odpadów w sposób niezgodny z przepisami.

(akta kontroli str. 137-142)

W sprawie powiadamiania właściwych organów o przypadkach naruszeń przepisów ustawy o odpadach, które podlegają karze grzywny lub aresztu, Inspektor wyjaśnił: *Inspekcja posiada uprawnienia do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego na mocy Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 września 2002 r. w sprawie nadania inspektorom Inspekcji Ochrony Środowiska uprawnień do nakładania grzywn w drodze mandatu karnego. Dodatkowo, w ramach usprawnienia funkcjonowania Inspekcji Ochrony Środowiska został opracowany przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska taryfikator mandatów według stanu prawnego na dzień 21.11.2018 r. W przypadku naruszenia przepisów ustawy o odpadach, nie ujętych w ww. rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów podczas kontroli poprzestaje się na wykazaniu naruszenia w protokole kontroli, ewentualnie instruktażu oraz podejmowane są działania pokontrolne (zarządzenie, wystąpienie). W okresie 2016-2020 WIOŚ w Szczecinie wystąpił jeden raz do sądu powszechnego o ukaranie sprawcy wykroczenia w związku z odmową przyjęcia mandatu. Sąd wydał wyrok nakazowy (...).*

(akta kontroli str. 143-144)

W WIOŚ nie wystąpiły przypadki braku egzekucji należnej kary, pomimo upływu terminu. Nie wystąpił także przypadek stwierdzenia przez Inspektora obowiązku uiszczenia kary wraz z odsetkami za zwłokę naliczanych za okres zawieszania zapłaty kary. Inspektor nie wydał decyzji umarzających kary nałożone na prowadzących instalacje przetwarzające odpady komunalne.

(akta kontroli str. 142)

2.6. Inspektor monitorował miejsca występowania pożarów, identyfikował przyczyny ich powstawania oraz podejmował działania w przypadku zgłoszenia pożaru.

Inspektor wyjaśnił: *informacje o pożarach odpadów przekazywane były głównie telefonicznie przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego (WCZK) oraz Wojewódzkie Stanowisko Koordynacji Ratownictwa (WSKR) do WIOŚ. Informacja przekazywana była pracownikowi WIOŚ w Szczecinie pełniącemu dyżur, który*

⁴³ W 2016 r. jeden podmiot – kara 7 150 zł, w 2017 r. jeden podmiot – kara 8 240 zł, w 2018 r. trzy podmioty – kary w wysokości: 5 000 zł, 2x2 000 zł, 30 000 zł, w 2019 r. 0 kar, w 2020 r. jeden podmiot – kara 40 000 zł.

⁴⁴ Prowadzący instalację wskazaną w uchwale w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, który odbiera od podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zmieszane odpady komunalne lub odpady zielone spoza regionu gospodarki odpadami komunalnymi - podlega karze pieniężnej.

⁴⁵ Nieutrzymywanie zabezpieczenia roszczeń wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 48a ust. 11, lub niezłożenie wniosku o zmianę formy lub wysokości zabezpieczenia roszczeń zgodnie z art. 48a ust. 8.

⁴⁶ Prowadzenie działalności w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1, bez wymaganego wpisu do rejestru.

udawał się na miejsce zgłoszonego pożaru. Na terenie województwa zachodniopomorskiego WIOŚ zidentyfikował 10 miejsc nagromadzenia odpadów, które stwarzały zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi. Z organami samorządowymi 10 miejscowości, w których ww. odpady się znajdowały WIOŚ prowadził działania w zakresie nadzoru nad miejscami gromadzenia odpadów, a inspektorzy WIOŚ przeprowadzili oględziny tych miejsc. Inspektor wyjaśnił, że na bieżąco prowadzona była wymiana informacji na temat zapobiegania możliwym zagrożeniom dla zdrowia i życia ludzi oraz ochrony środowiska(...). W związku z występowaniem pożarów odpadów przeprowadzono w roku 2018 z udziałem funkcjonariuszy Policji i Państwowej Straży Pożarnej 6 wspólnych kontroli. Ponadto z funkcjonariuszami Policji przeprowadzono oględziny 2 miejsc nielegalnego składowania odpadów. W lipcu 2018 r. w WIOŚ na podstawie informacji uzyskanych ze 114 gmin z terenu województwa zachodniopomorskiego przeprowadzono inwentaryzację dzikich wysypisk. Zidentyfikowano 103 dzikie wysypiska zlokalizowane na terenie 35 gmin. WIOŚ przygotowywał dla GIOŚ analizy i informacje dotyczące występowania pożarów i rodzaju odpadów, które ulegały spaleni, sporządzał wykazy miejsc zagrożenia wystąpieniem pożaru odpadów.

(...). W latach objętych kontrolą według danych WIOŚ miało miejsce 16 pożarów odpadów, podczas których działania podjęli inspektorzy WIOŚ sporządzając na tę okoliczność notatki służbowe, a w przypadku wszczęcia kontroli – protokół kontroli. Najczęściej pożarom ulegały porzucone odpady komunalne i zużyte opony. Wśród przyczyn pożarów były podpalenia i samozapłon. W wyniku kontroli składowisk i miejsc zbierania odpadów stwierdzano m.in. następujące nieprawidłowości: zbieranie odpadów bez wymaganego zezwolenia, magazynowanie odpadów w sposób powodujący zagrożenie dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt, składowanie odpadów niespełniających warunków dopuszczenia do składowania. (...).

Do WIOŚ nie wpłynęły skargi i wnioski dotyczące zagrożenia wystąpienia pożarów na terenie województwa.

(akta kontroli str. 145-153, 182-237)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Inspektor opracowywał roczne plany pracy Inspektoratu i dotrzymywał ich realizacji. Przeprowadzał kontrole podmiotów prowadzących przetwarzanie odpadów komunalnych oraz zbierających odpady komunalne, podejmował działania w przypadku stwierdzenia naruszeń, m.in. nakładał kary pieniężne. Przeprowadzał kontrole pozaplanowe na wniosek Marszałka zawiadamiając go o wynikach kontroli. Ponadto monitorował występowanie na terenie województwa pożarów i podejmował działania zapobiegawcze.

OBSZAR

3. Transgraniczne przemieszczanie odpadów i przetwarzanie na terytorium kraju przywożonych odpadów

Opis stanu
faktycznego

3.1. W latach 2016-2020 wpłynęło do WIOŚ łącznie 66 wniosków w trybie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów⁴⁷ dotyczących 10 podmiotów. Odpowiedzi na ww. wnioski (w 16 przypadkach z 25 objętych kontrolą) przekazywane były przez WIOŚ po

⁴⁷ Dz.U. z 2020 r. poz. 1792; dalej: ustawa o przemieszczaniu odpadów.

upływie 14-dniowego terminu wskazanego w art. 5 ust. 2 ustawy o przemieszczaniu odpadów (co zostało szerzej opisane w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 242-243, 279-280)

Analiza 25 informacji udzielonych w trybie art. 5 ust. 1 ustawy o przemieszczaniu odpadów w latach 2016-2020 wykazała, że informacje były rzetelne 24 z nich opracowane zostały w oparciu o przeprowadzone kontrole w podmiotach, których dotyczyły informacje; w jednej wskazano, że przedsiębiorca nie posiada uregulowań formalnoprawnych w zakresie prowadzenia odzysku odpadów i wobec tego do planowanego przemieszczania tych odpadów zgłoszono sprzeciw.

(akta kontroli str. 279-280)

W sprawie współdziałania z innymi organami w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie udzielanych GIOŚ informacji Inspektor wyjaśnił: (...) *W kontrolowanym okresie przeprowadzono 5 kontroli przy udziale innych organów: Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie, Straży Miejskiej w Szczecinie, Straży Granicznej w Szczecinie, Starostwa Powiatowego w Sławnie, GIOŚ w Warszawie. Ponadto telefonicznie uzgadniano z organami samorządu terytorialnego informacje z zakresu posiadania przez dany podmiot zezwoleń z zakresu gospodarowania odpadami (...).*

(akta kontroli str. 243-244)

W WIOŚ nie obowiązywały dodatkowe, wewnętrzne regulacje w zakresie współdziałania z innymi organami w celu ustalenia stanu faktycznego o podmiocie prowadzącym działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

(akta kontroli str. 244)

Inspektor wyjaśnił: *wszelkie formy współpracy wynikały z wypracowanych przez wieloletnią współpracę dobrych relacji między organami. Ponadto zgodnie z art. 16 ust.1 ustawy o IOŚ organy Inspekcji Ochrony Środowiska mogą zwrócić się do każdego organu administracji publicznej lub Policji z wnioskiem o udzielenie informacji lub udostępnienie dokumentów i danych związanych z ochroną środowiska.*

(akta kontroli str. 244)

3.2. Inspektorat był informowany o przemieszczaniu odpadów (tranzycie) przez obszar województwa zachodniopomorskiego, poprzez otrzymywanie od Głównego Inspektora kopii decyzji zezwalających na wysyłkę, przywóz lub tranzyt, w których określono trasę przemieszczania odpadów przez województwo zachodniopomorskie. Łącznie wpłynęły do Inspektoratu w kontrolowanym okresie 42 decyzje, w tym osiem⁴⁸, dotyczyło alternatywnej trasy przemieszczania odpadów przez województwo zachodniopomorskie.

(akta kontroli str. 244-245)

W powyższych decyzjach GIOŚ zezwalających na wysyłkę, przywóz lub tranzyt, określono rodzaj odpadów, łączną ich masę oraz trasę ich przemieszczenia w podziale na trasę główną i ewentualnie trasę alternatywną. W decyzjach nie określono dokładnych terminów ich przemieszczenia, bowiem transporty z odpadami mogły być realizowane w całym okresie obowiązywania zezwolenia. Do WIOŚ w Szczecinie nie wpływały informacje o rozpoczęciu zarówno pierwszego transportu jak i kolejnych.

(akta kontroli str. 245)

⁴⁸ Z tego odpowiednio w 2016 r. dziewięć, w tym dwie; 2017 r. dziesięć, w tym trzy; 2018 r. 14, w tym trzy; 2019 r. sześć; 2020 r. trzy.

Inspektor wyjaśnił: (...) kontrole transportów odpadów były realizowane w ramach wspólnych akcji kontrolnych ze służbami uprawnionymi do zatrzymania transportów. Kontrole te zalicza się do kontroli pozaplanowych, które nie są ujmowane w planach Inspektoratu na dany rok. Inspektorzy IOŚ, zgodnie z art. 24a i 24b ustawy o odpadach oraz art. 129 ust. 4aa ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁴⁹, otrzymali z dniem 18 sierpnia 2018 r. uprawnienia do kontroli ruchu drogowego, lecz nie otrzymali uprawnień do zatrzymywania pojazdów (...).

(akta kontroli str. 245, 314-316)

Do WIOŚ nie wpływały informacje o planowanym przemieszczaniu (tranzycie) odpadów przez obszar województwa inne niż decyzje GIOŚ.

(akta kontroli str. 246)

3.3. Kontrola prawidłowości transportu odpadów w WIOŚ polegała na przeprowadzaniu pozaplanowych kontroli transportów odpadów w ramach wspólnych akcji kontrolnych z innymi służbami oraz kontroli transportów zatrzymanych przez inne służby dotyczących oceny przewożonego towaru. Przeprowadzono 22 kontrole pozaplanowe w ramach wspólnych akcji⁵⁰ oraz 35 ocen przewożonego towaru (kontrole doraźne przeprowadzane na wniosek innych organów). Zakres kontroli obejmował między innymi sprawdzenie:

- czy przewożony ładunek stanowi odpad, spełniający definicję określoną w art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy o odpadach,
- jakiej procedurze wymienionej w rozporządzeniu Nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów, podlegał kontrolowany transport odpadów,
- zgodności dokumentów dołączonych do transportu odpadów,
- posiadania przez podmiot transportujący / odbiorcę / wysyłającego uregulowań formalnoprawnych między innymi w zakresie gospodarowania odpadami.

Wszystkie ww. kontrole to kontrole pozaplanowe, w związku z czym nie były ujmowane w planach kontroli Inspektoratu. Jedna kontrola⁵¹ dotyczyła kontroli transportu objętego zezwoleniem GIOŚ.

(akta kontroli str. 246-247)

W sprawie sprzętu, jakim dysponował WIOŚ w celu określenia ilości, rodzaju i zgodności odpadów z danymi zawartymi w dokumentach przewozowych Inspektor wyjaśnił: *ilość i zgodność odpadów z danymi zawartymi w dokumentach przewozowych były ustalane między innymi w oparciu o ładowność i pojemność skrzyni ładunkowej pojazdu oraz gęstość tych odpadów. Rodzaj odpadu ustalano w pierwszej kolejności na podstawie źródła pochodzenia odpadów. Działania te prowadzone były przez doświadczonych inspektorów, którzy posiadają niezbędną wiedzę merytoryczną i znajomość przepisów prawa, aby dokonać klasyfikacji towaru na podstawie analizy wszystkich okoliczności sprawy. Inspekcja Ochrony Środowiska jest wyspecjalizowanym organem, powołanym do badania i oceny stanu środowiska. Należy mieć więc na uwadze, że pracownicy Inspekcji posiadają niezbędny do realizacji jej ustawowych zadań (także zadań wynikających z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów) zakres wiedzy specjalistycznej.*

(akta kontroli str. 247)

⁴⁹ Dz.U. z 2020 r. poz. 110, ze zm.

⁵⁰ W tym dziewięć kontroli, w których inspektorzy WIOŚ sporządzili protokoły kontroli dot. przemieszczania odpadów (w pozostałych 13 kontrolach towary nie były odpadami); poza 22 wspólnymi kontrolami Inspektorzy WIOŚ uczestniczyli w dwóch akcjach „Stop nielegalnym odpadom”, podczas których skontrolowano 168 pojazdów, w tym 15 prowadzących międzynarodowe przemieszczanie odpadów.

⁵¹ Nr WIOŚ-Sz 255/2018.

W ramach 22 wspólnych akcji kontrolnych ze służbami, w trzech przypadkach stwierdzono nielegalne transgraniczne przemieszczanie odpadów. W jednym z tych przypadków wymierzono na odbiorcę odpadów administracyjną karę pieniężną, w dwóch Inspektor wyjaśnił, że trwa analiza materiałów zgromadzonych przez WIOŚ w celu wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej. Z 35 przeprowadzonych ocen towaru w 25 przypadkach stwierdzono naruszenia w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów. Z 25 naruszeń 11 pozostawało w kompetencji WIOŚ z uwagi na siedziby podmiotów biorących udział w nielegalnym transgranicznym przemieszczaniu odpadów⁵².

(akta kontroli str. 247-248)

Analiza 15 protokołów kontroli dotyczących międzynarodowego przemieszczania towarów⁵³ wykazała, że oprócz badania dokumentacji przeprowadzano oględziny oraz sporządzano dokumentację fotograficzną. Stwierdzone nieprawidłowości to m.in.: transport krajowy odpadów bez wpisu do BDO, brak wskazania adresu nieruchomości odbiorcy (jeden przypadek), nieokazanie przez transportującego dokumentów wymaganych przy międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (jeden przypadek), spełnienie przez przewożony towar definicji odpadu i uznanie wobec tego, że doszło do nielegalnego międzynarodowego przemieszczania towarów.

(akta kontroli str. 281-282)

WIOŚ nie posiadał danych o terminie przemieszczania odpadów na terenie województwa zachodniopomorskiego, gdyż takich danych nie było w przesłanych decyzjach GIOŚ zezwalających na wysyłkę, przywóz lub tranzyt odpadów. Inspektor wyjaśnił, że kontrole transportu odpadów były realizowane jedynie w ramach wspólnych akcji kontrolnych ze służbami uprawnionymi do zatrzymania transportów.

(akta kontroli str. 245-246)

W sprawie kierowania zatrzymanych pojazdów w wyznaczone w wojewódzkim planie gospodarki odpadami miejsca magazynowania odpadów Inspektor wyjaśnił: *(...) we wskazanych kontrolach transportów, zarówno podczas przeprowadzonych ocen towaru, jak i podczas akcji kontrolnych, organem ujawniającym była służba, która zatrzymała dany transport tj.: Straż Graniczna, Krajowa Administracja Skarbowa, Inspekcja Transportu Drogowego lub Policja. Inspektorzy WIOŚ w Szczecinie nie dokonywali zatrzymań transportu. Wyżej wymienione służby kierowały nielegalne transporty do dnia 17 września 2018 r. na własne, zabezpieczone parkingi, a od 18 września 2018 r. na miejsca wyznaczone przez Marszałka, a później przez Starostę.*

(akta kontroli str. 249-250)

Inspektor wyjaśnił, że w toku kontroli transportów nie przeprowadzano badań laboratoryjnych ani nie wykorzystywano sprzętu specjalistycznego w celu ustalenia kryteriów klasyfikacji odpadów i ich zgodności z dokumentami przewozowymi. Zaznaczył, że pracownicy Inspekcji posiadają niezbędny do realizacji jej ustawowych zadań zakres wiedzy specjalistycznej.

(akta kontroli str. 247, 250, 281-282)

3.4. W latach 2016-2019 WIOŚ przeprowadził w ośmiu instalacjach do przetwarzania lub odzysku odpadów pochodzących z międzynarodowego

⁵² Z tego trzy nie podlegały pod wymierzenie administracyjnej kary pieniężnej, w jednym przypadku postępowanie nadal prowadzi GIOŚ, w siedmiu przypadkach trwa analiza zgromadzonego materiału w celu wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej.

⁵³ Wszystkie dziewięć protokołów kontroli przeprowadzonych w ramach wspólnych akcji z innymi organami oraz sześć dotyczących ocen przewożonego towaru (kontrola dokumentacyjna).

przemieszczania odpadów 21 kontroli. Na wniosek GIOŚ przeprowadzonych zostało 10 z tych kontroli, na wniosek skarżących sześć, pięć kontroli przeprowadzono planowo (zgodnie z planem kontroli).

(akta kontroli str. 272-273)

W planach kontroli Inspektoratu nie uwzględniano podmiotów prowadzących na terenie województwa zachodniopomorskiego działalność w zakresie odzysku i przetwarzania odpadów oraz wykorzystywania odpadów poza instalacjami odzysku w procesie rekultywacji gruntów zdegradowanych.

Inspektor wyjaśnił, że plany kontroli opracowywane były w oparciu o wytyczne GIOŚ i dlatego nie były w nich uwzględniane takie przypadki.

(akta kontroli str. 251)

W toku 21 ww. kontroli analizowano dokumentację, przeprowadzono oględziny, nie korzystano z udziału specjalistów (rolę tą pełnili inspektorzy WIOŚ), nie pobierano próbek, nie korzystano ze sprzętu specjalistycznego⁵⁴. Okres magazynowania odpadów ustalono w pięciu przypadkach, w 14 przypadkach protokoły nie zawierały zapisów w przedmiotowym zakresie (Inspektor wskazał, że powyższe było przedmiotem kontroli, ale z uwagi na brak naruszeń protokoły nie zawierały zapisów w tym zakresie), w dwóch przypadkach nie ustalono tego okresu.

(akta kontroli str. 283-292)

Inspektor wyjaśnił, że podczas ww. kontroli nie zaistniała potrzeba korzystania z udziału specjalistów, pobierania próbek, korzystania ze specjalistycznego sprzętu.

(akta kontroli str. 316-317)

WIOŚ nie otrzymał w okresie objętym kontrolą zgłoszeń o podmiotach wykorzystujących odpady do rekultywacji terenów zdegradowanych (wyrobisk), o których mowa w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych⁵⁵. Inspektor wyjaśnił, że w związku z powyższym nie były podejmowane w tym zakresie kontrole.

(akta kontroli str. 277)

Do WIOŚ wpłynęło sześć wniosków dotyczących nieprawidłowego magazynowania, przetwarzania lub składowania odpadów. W każdym przypadku WIOŚ przeprowadził kontrolę obejmującą swym zakresem przedmiot wniosku.

(akta kontroli str. 293)

Inspektor wyjaśnił: *Według posiadanych przez WIOŚ informacji, w latach 2016-2020 Marszałek wydał cztery decyzje na przetwarzanie odpadów⁵⁶ poza instalacjami (na wykorzystanie odpadów do rekultywacji gruntów w miejscach po wydobyciu kruszyw). Na podstawie przekazanych przez Marszałka decyzji WIOŚ dysponował wiedzą o miejscach (wyrobiskach) objętych tymi decyzjami oraz ilością i rodzajem odpadów przeznaczonych do przetwarzania poza instalacjami, które mogą być wykorzystywane do rekultywacji tych terenów.*

(akta kontroli str. 262-263)

Marszałek poinformował⁵⁷, że w latach 2016-2020 wydał siedem decyzji administracyjnych (oraz decyzje zmieniające pierwotne decyzje) udzielających zezwolenia na odzysk odpadów w procesach rekultywacji terenów, w tym wyrobisk poeksploatacyjnych.

(akta kontroli str. 312-313)

⁵⁴ Z wyjątkiem jednej kontroli nr WIOŚ-Sz 312/2019.

⁵⁵ Dz.U. z 2017 r. poz. 1161, ze zm.

⁵⁶ Kody odpadów to m.in.: 170504, 010408, 010409, ex 010412, 200202, ex 010102, ex 020101, 101201, 101203.

⁵⁷ W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 f ustawy o NIK.

W sprawie braku posiadania informacji o pozostałych trzech decyzjach Marszałka⁵⁸ Inspektor wyjaśnił, że Inspektorat od Marszałka otrzymał jedynie cztery decyzje administracyjne.

(akta kontroli str. 317-318)

WIOŚ w okresie objętym kontrolą przeprowadził trzy kontrole jednego podmiotu prowadzącego przetwarzanie odpadów poza instalacjami⁵⁹, który wykorzystywał odpady do rekultywacji gruntów. Podczas jednej z tych kontroli Centralne Laboratorium Badawcze Oddział w Szczecinie pobrało próbki wód podziemnych z piezometrów oraz stawów. Inspektor wyjaśnił, że ustawodawca nie wskazuje, aby odpady przeznaczone do przetwarzania (nawet do przetwarzania poza instalacjami) miały być poddawane badaniom laboratoryjnym. Marszałek również w wydawanych decyzjach nie nakładał na przedsiębiorców dodatkowych obowiązków.

(akta kontroli str. 263)

3.5. Inspektorat, w przypadku otrzymania informacji o zatrzymaniu przez właściwe służby, transportu z podejrzeniem nielegalnego transgranicznego przemieszczania odpadów, przeprowadzał ich ocenę. Ponadto uczestniczył w 22 kontrolach w ramach wspólnych akcji kontrolnych z innymi służbami, podczas których stwierdzono trzy nielegalne transgraniczne przemieszczenia odpadów (w ramach transportu odpadów).

(akta kontroli str. 253)

WIOŚ nie korzystał z informacji z Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych. Inspektor wyjaśnił, że informacje przekazywane przez organy ścigania i Krajowej Administracji Skarbowej wykorzystywane były do bieżącej działalności kontrolnej.

(akta kontroli str. 254)

WIOŚ stwierdził 38 przypadków nielegalnego międzynarodowego przemieszczania odpadów, z tego: trzy w ramach wspólnych akcji z innymi służbami (kontrola transportu odpadów)⁶⁰, 10 w ramach kontroli zakładów w terenie oraz 25 ocen towarów (kontrola dokumentacyjna).

(akta kontroli str. 254, 274)

We wszystkich ww. trzech przypadkach transportu odpadów, w ramach których ujawniono nielegalne międzynarodowe ich przemieszczanie, organem ujawniającym była służba, która zatrzymała dany transport i kierowała nielegalne transporty na własne zabezpieczone parkingi, a od 18 września 2018 r. na miejsca wyznaczone przez Marszałka, a później Starostę.

(akta kontroli str. 250)

Z 38 przypadków nielegalnych przemieszczeń odpadów, 28 dotyczyło odpadów objętych obowiązkiem zgłoszenia, a 10 przypadków dotyczyło odpadów objętych obowiązkiem informowania właściwego organu.

(akta kontroli str. 254)

Przemieszczenia dotyczyły różnego rodzaju odpadów: o kodzie 16 01 04* - zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy (najwięcej przypadków), o kodzie 16 01 21* - niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 01 07 do 16 01 11, 16 01

⁵⁸ Nr: WZU.7244.6.2017BKoc z 14.11.2017 r., WZU.7244.4.2017BKoc z 17.10.2017 r. oraz decyzja zmieniająca (WZU.7244.8.2017BKoc), WZU.7244.1.2016BKoc z 01.06.2016 r. oraz decyzja zmieniająca (WZU.7244.2.2017BKoc).

⁵⁹ W pozostałych trzech podmiotach objętych decyzjami Marszałka nie przeprowadzono kontroli.

⁶⁰ Protokoły kontroli nr: DEL-KS 85/2017 (w protokole w rubryce: kod odpadu wpisano: nie dotyczy, w rubryce: rodzaj przewożonego towaru wpisano: produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczone do spożycia dla ludzi), WIOS-Sz 136/2018 (w protokole w rubryce: kod odpadu nie wpisano żadnych danych, w rubryce: rodzaj przewożonego towaru wpisano: puste palety euro), WIOS-Sz 261/2019 (kod odpadu 191207).

13 i 16 01 14, zakwalifikowanych pod kodem AC170 (przetworzone drewno lub korek), zgodnie z załącznikiem IV do rozporządzenia 1013/2006.

(akta kontroli str. 254)

WIOŚ w dwóch przypadkach zawiadomił Głównego Inspektora o nielegalnym transgranicznym przemieszczeniu odpadów stwierdzonych:

- 21 czerwca 2017 r. w ramach akcji kontrolnej prowadzonej wraz z innymi służbami⁶¹ (zawiadomienie wysłano 26 lipca 2017 r.),
- podczas kontroli zakładu przeprowadzonej w dniach 10.09-29.11.2019 r.⁶² (zawiadomienie wysłano 20 grudnia 2019 r.)

(akta kontroli str. 254, 294)

Inspektor wyjaśnił, że w pozostałych stwierdzonych przypadkach obowiązek poinformowania Głównego Inspektora w trybie art. 27 ust. 2 ustawy o przemieszczaniu odpadów, dotyczył innych organów.

(akta kontroli str. 254)

3.6. W latach 2016-2019 wymierzono siedem kar pieniężnych (decyzje ostateczne), o których mowa w art. 32 i 33 ustawy o przemieszczaniu odpadów, na uczestników przemieszczania odpadów w łącznej wysokości 415 000 zł (2016 r. 75 000 zł, 2017 r. 55 000 zł i 50 000 zł, 2018 r. 90 000 zł, 60 000 zł i 30 000 zł, 2019 r. 55 000 zł).

Pięć ww. kar zostało nałożonych na odbiorców odpadów sprowadzonych nielegalnie, a dwie zostały nałożone na transportujących odpady.

(akta kontroli str. 255, 275)

W 2020 r. wymierzono dwóm podmiotom (odbiorcą odpadów) dwie kary pieniężne, w wysokości odpowiednio: 400 000 zł (decyzja uchylona decyzją Głównego Inspektora) oraz 150.000 zł (strona wniosła odwołanie od decyzji).

Jeden przypadek nałożonej w 2018 r. kary w wysokości 30 000 zł dotyczył nielegalnego przemieszczania odpadów z tzw. listy zielonej.

(akta kontroli str. 255)

Dwie kary zostały zapłacone w całości (kara z 2016 r. w kwocie 75 000 zł oraz z 2018 r. w kwocie 60 000 zł). W przypadku dwóch kar (z 2017 r. w kwocie 55 000 zł oraz z 2018 r. w kwocie 90 000 zł) nie prowadzono egzekucji z uwagi na wniesienie przez ukaranych skarg do sądu. Kara w kwocie 50 000 zł z 2017 r. po wszczęciu postępowania egzekucyjnego była systematycznie uiszczana (na 30 czerwca 2020 r. pozostało do spłaty 21 073 zł). W przypadku nałożonej w 2018 r. kary w wysokości 30 000 zł wyegzekwowano 1 371 zł (z braku możliwości dalszej egzekucji z rachunków bankowych, ustanowiono hipotekę przymusową na nieruchomości). W przypadku kary z 2019 r. w kwocie 55 000 zł, zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne, nie uzyskano żadnych wpłat.

(akta kontroli str. 256)

W odniesieniu do trzech przypadków nielegalnego międzynarodowego przemieszczania odpadów (transport odpadów) opisanych w pkt. 3.5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, w jednym⁶³ przypadku WIOŚ wymierzył na odbiorcę administracyjną karę pieniężną, która została następnie uchylona przez GIOŚ, a postępowanie administracyjne w I instancji umorzone. W pozostałych dwóch

⁶¹ Protokół kontroli DEL-KS 85/2017.

⁶² Protokół kontroli DEL-KS 139/2019.

⁶³ Protokół kontroli nr WIOŚ-Sz 261/2019.

przypadkach⁶⁴ Inspektor wyjaśnił, że trwa analiza zgromadzonych materiałów w celu wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej.

(akta kontroli str. 248, 277-278, 295)

Inspektor wyjaśnił, że nie wystąpiły przypadki niewymierzenia kar z tytułu transgranicznego nielegalnego przemieszczania odpadów.

(akta kontroli str. 257)

3.7. W okresie objętym kontrolą WIOŚ współpracował z GIOŚ w zakresie przeprowadzenia kontroli podmiotów i udzielenia opinii w trybie art. 5 ust. 1 ustawy o przemieszczaniu odpadów oraz z innymi służbami na podstawie Porozumienia zawartego 16 listopada 2017 r. w Szczecinie pomiędzy WIOŚ, Komendantem Morskiego Oddziału Straży Granicznej oraz Dyrektorem Izby Skarbowej w Szczecinie w sprawie współdziałania w zakresie kontroli międzynarodowego przemieszczania odpadów, w zakresie określonym w porozumieniu, tj. między innymi dokonywanie ocen zatrzymanego towaru oraz prowadzenie wspólnych akcji kontrolnych.

(akta kontroli str. 257, 319-334)

Inspektorat uczestniczył w 22 wspólnych akcjach z innymi służbami, dotyczącymi międzynarodowego przemieszczania odpadów⁶⁵, podczas których skontrolowano 149 pojazdów. WIOŚ uczestniczył w dwóch akcjach o nazwie: „Stop nielegalnym odpadom”, z których nie zostały sporządzone protokoły kontroli. W ramach tych akcji skontrolowano 168 pojazdów (w tym 15 prowadzących międzynarodowe przemieszczanie odpadów). Ponadto na wniosek m.in. służb celno-skarbowych, straży granicznej, inspektorzy WIOŚ przeprowadzili 35 ocen towaru, sporządzając adnotację z kontroli dokumentacyjnej. W przypadku przemieszczania odpadów w postaci wraków pojazdów lub pojazdów wycofanych z użytkowania, inspektorzy WIOŚ dokonywali ocen przemieszczanego pojazdu pod kątem spełniania definicji odpadu w oparciu o dokumenty przekazane przez inne organy.

(akta kontroli str. 246-247, 258, 269-270)

Kwalifikacja towaru pod kątem spełniania definicji odpadu, odbywała się bez użycia specjalistycznego sprzętu⁶⁶. Inspektor wyjaśnił, że była ona prowadzona na podstawie obowiązujących przepisów prawnych, ugruntowanego orzecznictwa sądowego oraz Wytocznych opracowanych przez Głównego Inspektora. Wykorzystywano materiały informacyjne zamieszczone na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakładce „Międzynarodowe przemieszczanie odpadów”, a także korzystano ze wskazówek metodycznych zatwierdzonych przez Głównego Inspektora⁶⁷.

(akta kontroli str. 258-259, 281-282)

3.8. W sprawie posiadania wystarczających środków na prowadzenie czynności kontrolnych Inspektor wyjaśnił: (...) *Środki na bieżącą działalność pochodzą głównie z części budżetu Wojewody. W praktyce jednak powyższe środki zabezpieczają wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi oraz bieżące utrzymanie Inspektoratu. Nie ma w zasadzie w tym budżecie środków na zakup wyposażenia i sprzętu technicznego (poza samochodami), w tym do prowadzenia badań i analiz jakości (rodzaju) odpadów pochodzących z transgranicznego przemieszczania*

⁶⁴ Protokół kontroli nr 136/2017 oraz WIOS-Sz 136/2018.

⁶⁵ W latach 2016 r.-2018 r. po cztery akcje, w 2019 r. pięć akcji, w 2020 (I półrocze) pięć akcji.

⁶⁶ badanie na podstawie 15 protokołów kontroli: dziewięć protokołów kontroli przeprowadzonych w ramach 22 wspólnych akcji z innymi służbami oraz sześć (z 35) ocen towarów na wniosek innych służb.

⁶⁷ W tym: z 21 marca 2013 r. w sprawie uznawania uszkodzonych pojazdów za odpad w transgranicznym przemieszczaniu odpadów, z 25 lipca 2016 r. określających warunki przywozu do Polski odpadów w postaci paliwa alternatywnego (19 12 10).

odpadów. (...) problemy kadrowe, w szczególności odchodzenie z pracy w Inspektoracie wielu doświadczonych pracowników i brak możliwości pozyskania nowych, o odpowiednim przygotowaniu zawodowym i doświadczeniu (...).

(akta kontroli str. 259-260)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

16 wniosków (z 25 badanych za lata objęte kontrolą) złożonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w trybie art. 5 ust. 1 ustawy o przemieszczaniu odpadów, zostało załatwionych przez WIOŚ z przekroczeniem ustawowego 14-dniowego terminu, co stanowiło naruszenie art. 5 ust. 2 ustawy o przemieszczaniu odpadów.

(akta kontroli str. 279-280)

Inspektor wyjaśnił: (...) zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy o IOŚ, kontrolę przedsiębiorców wykonuje się na zasadach określonych w rozdziale 5 ustawy Prawo przedsiębiorców, natomiast do dnia 30 kwietnia 2018 r. kontrole były prowadzone na podstawie art. 79 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej⁶⁸. Do dnia 18 sierpnia 2018 r., tj. do dnia obowiązywania ww. ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, zgodnie z art. 79 organy kontroli obowiązane były zawiadamiać przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli. Przestrzeganie tych obowiązków praktycznie uniemożliwiało przeprowadzenie kontroli i wydanie opinii w trybie art. 5 ust. 1 ww. ustawy o przemieszczaniu odpadów, w tak krótkim terminie, tj. w ciągu 14 dni od otrzymania wniosku. Dopiero wprowadzona art. 15 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o IOŚ nowelizacja dotycząca art. 65 pkt 3 ww. ustawy Prawo przedsiębiorców, umożliwiła zwolnienie ze stosowania przepisów rozdziału 5 Prawa Przedsiębiorców do kontroli prowadzonej na podstawie ustawy IOŚ w zakresie gospodarki odpadami. Ponadto przepis art. 9a ust. 2 ustawy o IOŚ stanowi, że do kontroli pozaplanowych przedsiębiorców nie stosuje się przepisów art. 47, art. 48, art. 50, art. 51, art. 54, art. 55 i art. 58 Prawa Przedsiębiorców. W myśl przepisów art. 9 ust. 1b pkt 1 ustawy o IOŚ do kontroli pozaplanowych zalicza się kontrole przeprowadzane na wniosek organów administracji publicznej lub podmiotów, o ile przepisy szczególne przewidują możliwość występowania z takim wnioskiem. Oznacza to, że przy kontrolach pozaplanowych przedsiębiorców, w tym w zakresie gospodarki odpadami, nie ma obowiązku wynikającego z art. 48 ust. 1 Prawa przedsiębiorców, tj. zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli, co skróciło okres udzielenia opinii w trybie art. 5 ust. 1 ww. ustawy o przemieszczaniu odpadów. Czas na udzielenie odpowiedzi wydłużał się w sytuacji, gdy z uwagi na skomplikowany charakter kontrolowanej działalności zaistniała konieczność wydłużenia czasu prowadzenia kontroli dla dokładnego zbadania sprawy. Odpowiedzi udzielano po zakończeniu kontroli.

(akta kontroli str. 242-243)

OCENA CZĄSTKOWA

Inspektor dokonywał kontroli podmiotów realizujących odzysk oraz unieszkodliwianie opadów pochodzących z transgranicznego przemieszczania odpadów. Przedkładał, na wniosek GIOŚ, rzetelne informacje dotyczące spełniania wymogów ochrony środowiska przez podmioty zaangażowane w system transgranicznego przemieszczania odpadów. W części przypadków informacje te były jednak udzielane po terminie. Prawidłowo prowadził postępowania egzekucyjne

⁶⁸ Dz.U. z 2017 r. poz. 2168, ze zm.

wobec podmiotów, na które nałożono kary pieniężne za ujawnione próby nielegalnego przemieszczania odpadów.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- Wniosek udzielanie informacji w trybie art. 5 ust. 1 ustawy o przemieszczaniu odpadów w ustawowym terminie.
- Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 6 listopada 2020 r.

Kontroler
Mirela Zając
doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor